

Oexcellenciája
Ólafur Ragnar Grímsson izlandi elnök
pohárköszönteje
Oexcellenciája Mádl Ferenc
köztársasági elnök által adott díszvacsorán
Budapest,
2003. március 17

Excellenciás Uram, Mádl Ferenc Köztársasági Elnök Úr!
Mádl Dalma Asszony!
Hölgyeim és Uraim!

Noha Magyarország és Izland régi és újabb kori történelme sok vonatkozásban eltérő, mégis sok párhuzamosságot fedezhetünk fel, mely közös európai gyökerekre utal. Olyan hasonlatosságokat találunk, amelyek egy új évszázad hajnalán különösen fontosak számunkra, most, hogy szövetségesek vagyunk a NATO-ban, és együtt dolgozunk, hogy elősegítsük Európa további felvirágzását és fejlődését.

Magyarország is, Izland is a IX. század végén népesült be. Ez volt az az időszak, amikor nemzeti identitásunk kezdett formálódni, és a nemzetiség, a kultúra kezdtek gyökeret verni.

Mindkét ország 1000-ben vette fel a kereszténységet. Ez egy olyan tény, amelyet mindig is nemzeti büszkeség övezett mindkét országban egész történelme során. Amikor millenniumi ünnepségekkel emlékeztünk meg erről az eseményről 2000-ben, ékesen bizonyítottuk, milyen nagyra értékeljük a történelmi mérföldköveket. Mi izlandiak, hogy megemlékezzünk a kereszténység felvételének évfordulójáról, fesztivált rendeztünk osi, nemzeti szenthelyünkön, Thingvellirben, ahol 930-ban, a világon s a történelemben elsoként, megalakult Izland első törvényhozó nemzetgyűlése, az Althing. A kereszténység és a demokrácia volt az a két ajándék, amelyet ősünk hagyományoztak ránk generációról generációra. Ez egy olyan kincs, amely határozottságra, bátorságra buzdította nemzetünket nehéz időkben oly sokszor történelmünk folyamán.

Mi is, éppúgy, mint a magyarok, keményen küzdöttünk azért, hogy megőrizzük anyanyelvünket, melyre úgy tekintünk, mint ami megkülönböztet bennünket másoktól, s ugyanakkor erősíti nemzeti identitásunkat a nemzetek közösségén belül. Az is hasonlatosság Magyarország és Izland között, hogy szinte egy időben fordítottuk le a Bibliát nemzeti nyelvünkre, magyarra illetve izlandira. A Szentírás évszázadokon át nagy hatással volt irodalmunkra, kultúránkra. Nyelvünk és a kereszténység öröksége nagy szerepet játszott a XIX. század függetlenedési mozgalmakban, amikor is elkezdődött a kormányzás és a társadalmi struktúrák forradalmi átalakulása.

Kossuth Lajos látnoki vezetése alatt kibontakozó magyar nemzeti függetlenségi mozgalom óriási hatással volt 1848-ban az izlandi diákokra, akik Izland függetlenségi mozgalmát készítették elő. Az egyik diák, Gísli Brynjólfsson, részletesen beszámol a magyar forradalomról egy 1849-ban megjelent izlandi folyóiratban. Az előszóban többek között a következőket olvashatjuk:

„Az európai kontinens nemzetei közül is a magyarokról szólunk a legnagyobb részletességgel, mert a magyarok az idén világosan megmutatták, mi határozza meg egy nemzet életét, és mit jelent az igazi szabadság. Számunkra mindig tanulságos lesz a magyar szabadságharc története. Az elmúlt két esztendőben minden nemzet hitet tett emellett, mert nemesen viselkedtek a magyarok, és bátran síkraszálltak szabadságukért, melyet atyáiktól örököltek, s amelyet oly sok évszázadon keresztül sikerült érintetlenül megőrizniük.”

A fenti szavakat egy izlandi diák írta 1849-ben, s ezt követően Izlandon megnőtt az érdeklődés a magyar költészet iránt. Steingrímur Thorsteinsson, a XIX. századi izlandi költészet egyik legnagyobb alakja nagy szerepet vállalt abban, hogy megismertesse honfitársaival Petőfi egyedülálló verselését.

Hogy közös az ösvény, melyen haladunk, szüntelen tapasztaljuk, hisz Európa sorsa nagy mértékben befolyásolja a miénket. Üdvözljük ezt az új évszázadot, mint szövetségesek a NATO-ban és partnerek egy új Európa megteremtésében.

Izland a NATO egyik alapító tagja, és a transz-atlanti együttműködés az izlandi külpolitika egyik sarokköve immár több mint fél évszázada. Tíz esztendővel ezelőtt habozás nélkül támogattuk a Szövetség kibővítésének gondolatát, és 1999-ben üdvözlöttük a történelmi jelentőségű eseményt, hogy Magyarország, Lengyelország és Csehország tagja lett a szervezetnek. Nagy jelentőséget tulajdonítunk annak is, hogy a balti országoknak is legyen jogosultságuk a tagsághoz. Éppen ezért a NATO további bővítésével, valamint az Oroszország és a NATO közötti speciális megállapodással kapcsolatos döntések - véleményünk szerint - egy új biztonsági keret megalapozását

szolgálják, amely igen áldásos lehet nemcsak Európa, hanem az egész világ számára.

Fontosnak tartjuk, hogy a NATO működésének alapja változatlanul a tagállamok független részvétele legyen. Kérdojeleket vethet fel ugyanakkor, ha tagállamok blokkokban kötelezik el magukat. Megértjük és tiszteletben tartjuk, hogy az Európai Unió szeretne egy erős, speciális biztonsági dimenziót, de biztosítanunk kell, hogy a NATO nem bomlik egymással befolyásért versengő csoportokra. A szövetség sikerének kulcsa mindig is azt volt, hogy a tagállamok, legyenek kicsik vagy nagyok, egyenrangú tagként funkcionálhattak a szervezetben.

Izland az „Európai Gazdasági Tér” megállapodáson keresztül kapcsolódik az Európai Unióhoz. Magyarország EU-tagsága gyökeresen átalakítja országaink között az együttműködést, és növeli az együttműködési lehetőségeket az üzlet és a gazdaság területén.

A Magyarország és Izland között 2001-ben megkötött energiaügyi együttműködés úttörő jelentőségű, és több izgalmas projekt megvalósításának lehetőségét veti fel. Az elmúlt évtizedekben Izland jelentős eredményeket ért el a geotermikus energia hasznosításában, elektromos energia előállításában, valamint az egészségügy területén. Ezeket a tapasztalatainkat szeretnénk megosztani Önökkel, ugyanakkor szeretnénk tanácsaikat kérni a szanatóriumhálózat kialakítása, a gyógyfürdő-kultúra továbbfejlesztése területén. Ezen a területen Önök izgalmas tapasztalattal és vezető szereppel rendelkeznek. Külön szeretnénk köszönetet mondani azért a segítségért, melyet szak-konzulenseik révén ezen a területen számunkra nyújtottak az elmúlt esztendőben. Hadd említsem itt meg név szerint Fluck István doktor úr felbecsülhetetlen értékű segítségét.

Mi, izlandiak igen nagyra értékeljük Magyarország megbecsülését és barátságát, melyet ez a magyarországi meghívás is kifejez. Ez az első magyarországi látogatás, amelyet izlandi köztársasági elnök valaha is tett. Remélem, hogy ez a látogatás a jövőben a még szorosabb együttműködés alapjait fekteti le országaink között.

Mádl Elnök Úr! Kérem, fogadja legszíntébb köszönetemet, s remélem, módomban lesz a jövőben Önt vendégül látni az én hazámban.

Arra kérem az itt jelenlévő kedves vendégeket, hogy álljunk fel, és emeljük poharunkat a Magyar Köztársaság Elnökére, Mádl Ferencre és Mádl Dalma asszonyra, valamint a két nemzet közötti barátság erősödésére.